

Kriza v Siriji raste; Britanija in Amerika v akciji

Francoski in poljski suženjski delavci natrpani v poslopje, potem pokopani živi v nacističnem taborišču blizu Leipziga na dan 19. aprila 1945. Uradni posnetek U. S. Signal Corpsa dan pozneje, ko je bilo taborišče osvojeno po ameriški prvi armadi.

Grozote nacijskih koncentracijskih taborov

Težko vam je gledati te slike, toda le poglejte jih načancno. Ne poglejte v stran, niti ako vas boli, kajti to je zadeva, ki se tiče tudi vas. To so ljudje, ki so prišli morda iz Slovenije, morda iz vaše lastne vasi. Pomišlite na to, preudarite, in vaša groza in gnus se bosta spremenila v žarečo jezo napram zverem, ki so odgovorne za te zločine. Toda tudi gnus in razjarjenost nista zadost. Ako hočemo preprečiti, da se nikdar več ne ponovi, moramo jasno razumeti, kako je prišlo do tega.

Zgodovina nam priča, da strahote nacizma niso bile prve te vrste. Ta pošastna groza je bila, ta la bolj obsežna in bolj učinkovita, v skladu z modernimi sredstvi. V vsem drugem pa je sledila starodavnim vzorcem in vzgledom, mučilnicam, ječam in moriščem, ki so bila že od nekdaj tiranom sredstva vladanja. Včasih so bili žrtve znanstveniki kot Galileo ali učenjaki kot Sokrates. Včasih politični nasprotniki kot Matija Gubec. Često so bili tudi verske manjšine ali posamezniki kot kristjani za časa rimskih cesarjev.

Jan Hus, hugenoto v Franciji 16. stoletja ali Židje pod Hitlerjem.

V starodavnih časih posledic zatiranja in preganjanja v eni deželi večinoma ni bilo čutiti v drugih delih sveta. Toda danes so ljudje, ki žive na najoddaljenejših koncih sveta, v bistvu čisto bližnji sosedje. Kjerkoli je skupina ljudi predmet zatiranja — kjerkoli na svetu — se ogroženost te skupine prenaša na vse druge dele sveta.

Nacisti so nas naučili tega. Pod geslom svoje "rasne superiornosti" so najprej napadali njegove smrti.

Žide v Nemčiji. Za njimi pa so se navalili na vse izobražence, na delavske pravake, na svečenike in na politične nasprotnike brez vsake razlike. Ko je bil strup ideje "rase gospodarjev" prodrl v možgane Nemcev, so začeli padati in padli tako nizko, da se niso več razlikovali od navadnih divjih zveri in da so mučili svoje žrtve vse povsod v vseh deželah.

Ne pozabljajmo tega, česar nas uče te slike s tako strašno jasnostjo, in s toliko grozo. Kjerkoli slišite koga, ki skuša širiti rasno ali versko sovraštvo, spomnite se teh slik. Spomnite se tega, da je začetek Hitlerjevih zločinov v njegovih fantastično domisljavih bajkah o "višjih" in "nižjih" vrstah človeških bitij. Praznoverni gorečniki, ki vzpodobjujo rasno sovraštvo in verske predstode v Ameriki, nas skušajo zavesti na pot groze in strahot.

ZADUŠNICA
Jutri ob 7:15 uri zjutraj se bo brala zadušnica v cerkvi sv. Vida za pokojnega Franka Kisovec, v spomin prve obletnice njegove smrti.

Žrtev množičnega sežiganja v nacističnem taborišču blizu Leipziga — 250 poljskih in francoskih suženjskih delavcev. Uradni posnetek U. S. Signal Corpsa.

Davies končal razgovore; seja velikih treh blizu

LONDON, 30. maja. — Joseph E. Davies je danes končal razgovore z britsko vlado kot posebni poslanec predsednika Trumana, medtem ko se v Londonu pojavljajo čim dalje močnejša znemanja, da je skorajšnja konferenca v elike trojice nujno potrebna, ako se hoče najti odgovor na vrsto perečih evropskih vprašanj, pred katerimi stoe Zed. države, Rusija in Anglija.

Vtis tukaj je, da se bo konferenca velike trojice vršila zelo kmalu po odgodjenju zborovanja Združenih narodov v San Franciscu, ki je določeno za 6. junija.

Davies je danes izjavil, da bo od tukaj poletel v Pariz na razgovore z gen. de Gaulleom, potem pa da se bo vrnil v Washington in poročal predsedniku Trumanu o uspehih svoje izredne misije.

Naši fantje-vojaki

Na dopust za osem dni je prišel iz Great Lakes, Ill., John Mauri, brat Mrs. Sophie Person, 18920 Locherie Ave. V petek večer bo graduiral iz John Hay High šole, v Great Lakes, Ill., pa se je nahajal devet tednov. Na službeno mesto se vrne v nedeljo. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo na domu sestre.

GENERAL CLARK SE UDELEŽIL SPOMINSKE PROSLAVE V CHICAGU

CHICAGO, 30. maja — General Mark W. Clark, poveljnik ameriških sil v Italiji, je bil glavna privlačnost na veliki proslavi, ki se je vršila povodom Spominskega dneva. Dospel je sem direktno iz Pariza z letalom po letalu, ki je trajal 28½ ur. General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

AMERIŠKA ZASTAVA PLAPOLA NAD GRADOM MESTA SHURI

GUAM, 31. maja. — Včeraj popoldne so ameriški marini zavzeli grad v mestu Shuri, ki predstavlja ključno postojanko japonske linije na otoku Okinawa. Ameriška zastava je zaplapolala nad starodavno japonsko trdnjavbo ob 1:45 popoldne.

Tokijski radio je včeraj priznal, da so ameriški superbombniki v zadnjem napadu uničili 60,000 hiš in da je četr milijona prebivalcev drugega največjega japonskega mesta brez strehe.

Britski kabinet sklican na nujno sejo; Eden poroča o resnih življenjskih izgubah

LONDON, 30. maja — Britski zunanjji minister Eden je nocoj poročal parlamentu, da je kabinet obdržaval nujno sejo, na kateri se je obravnavala vojni podobna situacija, ki je nastala v sirijski prestolici Damasku. Rekel je, da je v omenjenem mestu prišlo do bojev med Francozi in Arabci, v katerih je bilo izgubljenih mnogo življenj in uničeno je bilo mnogo lastnine.

Eden je dostavil, da je britska vlada z ozirom na "resno poslabšanje položaja" na Blizi vzhodu v stalni stiki z vladom Zed. držav.

Položaj povzroča resno skrb v Washingtonu

V Washingtonu je državni podtajnik Grew izjavil, da dogodi zadnjih dni v Siriji in Lebanonu in poročal predsedniku Trumanu o uspehih svoje izredne misije.

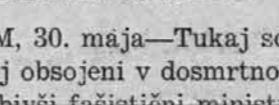
"Poslužili smo se vseh sredstev," je rekel podtajnik, "da

pomagamo najti mirno rešitev in da preprečimo nadaljnjo prelivanje krvi in nemire."

Eden je v parlamentu priznal, da je v Damasku prišlo do večjih spopadov, medtem ko poročila "Associated Press" iz dotednega mesta javljajo, da Francozi skoraj v celoti obstreljujejo Damask s strojnico mi, možnarji in topovi.

Omenjeno poročilo dostavlja, da Francozi mesto bombardirajo tudi iz zraka.

TRIJE MUSSOLINIEVI POBOČNIKOVI OBSEJENI V DOSMRTNO JEČO

RIM, 30. maja — Tukaj so bili včeraj obsojeni v dosmrtno ječo trije bivši fašistični ministri, in sicer Luigi Federison, Guiseppe Gottai in Edmondo Bottai. Prosekacija je zanje zahtevala smrt.

Na 30 let zapora je bil obsojen bivši finančni minister Giacomo Acerbo.

MISS NOVAK PRIREDI KONCERT

V nedeljo, 3. junija bo Miss Bernice Novak, hčerka družine Mr. in Mrs. John Novák, 9414 Yale Ave., podala svoj prvi koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Miss Novak, ki je vnučinja poznane in ugledne Kremžarjeve družine, ki vodi trgovino z pohištvo v SND, je aranžirala za svoj nastop prav mične pesme, ki bodo napravile vzpored zanimiv in zadovoljiv posetenikom. Po koncertu se bo razvila domača zabava s plesom, za katerega bo igral orkester Johnnya Hudnala. Vstopnice za koncert so v naprodaj v slavičarni Mrs. Makovec, v Slovenskem narodnem domu.

VILE ROJENICE

Pri družini Mr. in Mrs. Emil Confalik, 10212 Unity Ave., so se zglasile vile rojenice pretekle teden in pustile v spomin zalo hčerko. Mati in dete se nahajata v Lutheran bolnišnici, na Franklin Ave., ter se prav dobro počutita. Dekliško ime matere je bilo Ann Razinger, ter je hči Mr. in Mrs. Frank Razinger, ki sta sedaj že petič postala stari oči in stara mati.

Se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v množici in opazovala ceremonijo, je hitela na oder, kjer se je dvójica objela.

Spominska povorka v Chicago je bila miljo dolga in opazovalo jo je skoro milijon oseb.

General Clark je sredi sprejema, kateremu je bila priča množica 35,000 oseb, vprašal po radijskem zvočniku: "Kje pa je moja žena?" Mrs. Clark, ki je stala v mno

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50

For Half Year — (Za pol leta) 3.50

For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50

For Half Year — (Za pol leta) 4.00

For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemne države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00

For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Adamič o vprašanju slovenskega Primorja

Naš slovenski pisatelj Louis Adamič, ki je toliko pri pomogel k razumevanju osvobodilne borbe jugoslovenskega ljudstva v ameriški javnosti, je sedaj zastavil svoje pero v svrhu razumevanja perečega vprašanja slovenskega oz. jugoslovenskega Primorja. Naslednji njegov članek je izšel v širim Zed. držav čitanem newyorškem dnevniku "PM" pod naslovom: "Trieste: A Vital Challenge to the Big 3."

III.

Trst, ki je bil pod Avstrijo cvetoče mesto, je pod Italijo hiral in propadal. Mussolini je moral brizgati vanj tako prebivalstvo — seveda italijansko — kakor ga tudi finančno podpirati, da je sploh mogel shajati. Resnica je, da Italija s trgovskega stališča ni imela nobene potrebe za Trst, oziroma njegovo luko; toda njegova strategična pozicija je bila idealna, da je bila že njim vsa centralno-evropska trgovina izročena na milost in nemilost Italiji.

Pojavlja se vprašanje — ne gojilo-li Angleži iste misli, namreč, da hočejo rabiti Trst predvsem za to, da izvajajo z njim kontrolo nad severno Jugoslavijo in ostalo centralno Evropo? To bi bilo vsekakor v skladu s staro britsko politiko in praksjo.

Ko je leta 1944 postal jasno, da se Jugoslavija pod Titom popolnoma osvobodi in preosnovi kot demokratična federativna država, je bodočnost Trsta postala dominanta misel v glavah milijonov Jugoslovanov. Tito je dal izraza tej misli v radijskem govoru, katerega je imel 14. septembra.

Njegova izjava je zbudila zelo malo zanimanja v Zednjih državah, izzvala pa je nekoliko pozornosti med liberalnimi krogi v Veliki Britaniji.

Dne 9. decembra 1944 je profesor A. J. P. Taylor z Oxfordske univerze, ki je morda vodilna avtoriteta tega vprašanja na Angleškem, napisal v reviji "New Statesman and Nation" članek, v katerem se je izrekel za to, da Trst z vso Istro in slovenskim Primorjem vzhodno od Soče postane del nove Jugoslavije. Zapisal je, da bi se na ta način "popravila najhujša krivica, ki je bila storjena kakemu narodu povodom miru, ki je bil napravljen leta 1919."

Toda celo važnejše, je rekel Taylor dalje, je dejstvo, da se more Trst smatrati kot neke vrste preizkušnja "za značaj anglo-sovjetskega zavezništva. Ako obstoji misel, da moreta Anglija in Rusija ostati zaveznički le toliko časa, dokler sta strogo izolirani druga od druge, tedaj ni drugega izhoda kot da se Evropa razdeli v interesne sfere: centralna in vzhodna Evropa mora priti pod ruski vpliv, Sredozemlje pa pod angleškega . . . Ako pa se prizna, da je Anglija in Rusijo mogoče zbližati v obliki vsakdanjega sodelovanja, potem postane lahko Trst osrednja točka njuna sotrudništva."

"Tukaj," nadaljuje Taylor, "se slovenski svet in svet zapadne demokracije lahko srečeta in spojita. Na kratko, imeli bomo lahko večje zaupanje v bodočnost anglo-sovjetskega zavezništva, kadar se bomo naučili misliti o 'Triestu' kot o 'Trstu.'"

Britanski in ameriški uradni krogi pa so tajno nadlevali s svojim neprijateljskim razpoloženjem napram novi Jugoslaviji. Glasom informacij iz osebnih virov v Londonu, so Titu nasprotne klike v vojnih in zunanjih ministrovih, ki so del proti-ruske in v splošnem proti-slovenske grupe, prodireale s svojim vplivom skozi vse združljive mesece tekočega leta. Te klike so bile v ozadju novozeleškega pohoda na Trst, ki je skušal doseči Trst, predno je dosegla tja jugoslovanska armada.

Prošli teden so ti elementi skupno z anglo-ameriški vojaškimi oblastmi na pozorišču pripravili naš državni departement, da se je pridružil britskemu zunanjemu ministru v pošiljatvi ostre note na Tita, v kateri se je zahvaloval, da se njegove čete umaknejo iz Trsta in da se za-

vezniški vojaški vladi pusti vladati mesto, kakor da Jugoslavija ni zaveznička.

Kabel, ki sem ga prejel od prijatelja, pripoveduje, da je 14. maja — namreč na dan, ko je bil Titu poslan anglo-ameriški neformalni ultimatum — "londonsko časopisje, konservativno in laboritsko, pričelo bruhati na Jugoslavijo z ozirom na vprašanje Trsta . . . Laboritski 'Daily Herald' je na prvi strani z debelimi črkami obtoževal Tita, da se skuša polastiti Trsta z 'nacijskimi metodami.' Londonski 'Times,' 'Daily Mirror' in 'Daily Worker' tvorijo edino izjemo v sedanji kampanji."

Velik in mogočen element v uradni in trgovski Angliji se je desperatno zavzel, da uniči vse, kar je ustvaril Tit v Jugoslaviji. Ti krogi vedo, da ako Jugoslavija ne dobi Trsta, Istre in Gorice, bo to velik "minus" proti Titu.

Toda moja glavna skrb baš sedaj je, kaj bodo v tej zvezi napravile Zedinjene države. Ali se bomo pridružili Britaniji v gibanju proti Titu, proti Slovenom, proti Rusiji, in proti vsemu vitalnemu podviglu ljudstev v novi Evropi? Ali pa bomo skušali razumeti, kaj se, recimo, nahaja za odločnim stališčem Jugoslovanov, ki smatrajo, da bi moral biti Trst po pravici njihov?

Ali bomo vzeli tehničnost, kakršne so se pojavile o priliki osvoboditve Trsta od strani Jugoslovanov, in "incidente," ki so se ali pa se niso dejansko pripetili v skrajno napetem razpoloženju, in jih rabili kot pretvezo za oslabitev Tita in voditeljev drugih ljudstev, katere smo pognali v naročje Rusije?

Ako je to naša politika — kam nas bo to privedlo?

Urednikova pošta

Se pripravljamo za Slovenski dan

Cleveland, Ohio. — Pred nekaj meseci so se tukaj v Clevelandu organizirale, za skupno delovanje podružnice Slovenskega ameriškega naravnega sveta, postojanke Jugoslovenskega pomognega odbora in organizacija Progresivnih Slovenk. Iz sredo se je organiziralo Centralni odbor ameriških Slovenscev v Clevelandu za pomoč Jugoslaviji, kateremu se je dalo nalogo, da pomaga obstoječim relinjnim organizacijam pri pomognemu delu; organizira skupne prireditve, ki so splošnega značaja in tako omogoča tesnejšo zvezo med obstoječimi organizacijami in vabi k sodelovanju vse ostale, ki cutijo v svojem srcu potrebo, da se pomaga nesrečnim ljudem v domovini.

Prva skupna prireditev bo v nedeljo, 8. julija na prostorih Slovenskega društvenega doma na Rechar Ave., Euclid, Ohio. Centralni odbor je določil, da se imenuje ta prireditev Slovenski dan, dan ko bodo tudi ameriški Slovensci slavili zmago nad sovražnikom in osvoboje naših rodnih krajev Slovenije. Zahvaliti se pri tem pa moramo, da za vsako vojsko in zmago je potrebna obnova, in kadar praznujemo darf zmage, moramo s tem misliti na obnovu opustošenih krajev koder je uniceval sovražnik nad štiri leta! Zato je glavni namen prireditve Slovenskega dneva, da se zbere skupaj čimveč gmotnih sredstev, s katerimi naj se pomaga od vojnobebožanim ljudem v domovini.

Poleg podružnici SANSA, postojanki JPO in P. S. so se dosežali priglasili za sodelovanje podružnica štev. 41 Slovenske ženske zveze, Klub "Ljubljana", pevski zbori: Slovan, Jadran, Planina, Ložka dolina, Zarja in Glasbena Matica. Odbor želi, da se priglasijo še drugi za k programu in pomoč pri delu na dan prireditve. V pondeljek, 4. junija zvečer se vrši seja Centralnega odbora v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., kjer se bo razpravljalo za Slovenski dan. Zato vsi na sejo, posebno pa oni, ki imate še kakšna priporočila programme in veseljencem odboru.

Kot že omenjeno bodo na programu pevski zbori, ki bodo zahvala.

V prijetno dolžnost si štejeva najlepše in najprisrnejše se zahvaliti vsem našim sorodnikom in prijateljem iz Clevelandu, Barbertonu in Madisonu, O., ter iz drugih daljih krajov, ki so nam pridobili tak velik surprise party ter naju tako lepo počastili 19. maja ob priliki na-

jine 25-letnice zakonskega življenja.

Najlepša hvala vsem za tak lepa darila, čestitke in vse drugo, kar ste žrtvovali za nju. Ob priliki bova poskušala povrniti vsem na en ali drugi način.

Vem, da je te čase velika naloga za tiste, ki to pripravljajo v vabijo radi racijoniranja raznih stvari.

Zatoraj najlepša hvala Mrs.

Pauline Stampfel, mojima bratom John in Stanley Erzen ter njih soprogama, ki so se toliko trudili, da so nam zvabili tako veliko število ljudi skupaj, da so naju tako presenetili in počastili. Ob priliki bova skušala se vam hvaležna izkazati.

Sprejmite pozdrave od Mr. in Mrs. Anton Novak, 15601 School Ave.

Kupujte vojne bonde!

"Moj preljubi Duško je mrtev!" je zakričala ko blazno mati v tiho jutro.

Zganile so se veje dreves, vzdružete cvetice v gredicah, zasušjal-jutranji veter, zajokale so materje po domovih.

Bol, bol matere jih je pretresla . . . Večja je ko ves jedo človeštva. Bog je tako ukazal. Imel je nekoč usmiljenje z rješkom je Abrahamu: "Žrtvuj si na!" Ni dejal materi, ker je ve del, da bi ji počilo srce . . .

Ruski, poljski in nizozemski suženjski delavci, ki so bili 11 mesecev v Buchenwaldu, enem nemških taborov grozot. Njihova teža je padla povprečno od 160 na 70 funtov. Uradni posnetek U. S. Signal Corpsa.

Dva izčrpana ujetnika iz koncentracijskega taborišča Gestape, Lager Nordhausen, Nemčija, po osvoboditvi po prvi ameriški armadi. V taboru je bilo preko 3.000 francoskih, belgijskih in poljskih ujetnikov. Uradni posnetek U. S. Signal Corpsa.

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther

Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)

Vrednjajšo poglavje

Harrov grad

ose imata letos tudi z mornarice namene. Če se zvečer

čudni temnosivi oblaki

zurani in lije ponoči z ne-

v potokih, se drugo ju-

ges zasveti solnce na po-

valovih, in svetel-

lesket leži pod oljčnimi

vrtu vile Ripose diši po-

in z mandarin padajo-

zlatih sadežev. In kakor

zakaran vrt spodobi, tako

tako godi. Nihče jih ne pobe-

gnijejo po tleh.

Knez se nagubanči čelo. Tak

obraz napravi, kakor bi bil po-

jedel grenak prašek. Kdor je

prišel v hišo, je lahko videl dol-

gaga graščaka, ko je klestil na

dvorišču po kamenju. Naposled

je rekel:

"Ali ne bi bilo bolje, če bi

zbrali vse svoje sile pri eni pa-

nogi umetnosti, — pri slikarstvu,

ki vam je že prineslo precej

uspeha?"

"Tudi sam sem si to že več-

krat rekel, zlasti kadar se mi je

kaj razpočilo, ali kadar mi je

odskočilo dleto. Sitnosti je pri

tem delu! Toda, visokost, kapit-

lje ob mojih obokih si morate

ogledati. Preden so vse odprtine

zabilni, sem bil večkrat tam. Ka-

ko lep je kos domovine: zelen

gozd, »višnjevo nebo s hitečimi

oblaki, travnik z leskajočimi

se potoki in sredi njih sivo ka-

menje. In dvoran bom poslikal.

Freske! To bodo barve! Sta-

ri Thorsteini bi morali zdaj pri-

... Slik nismo dosti imeli in

izgorele so, toda kaj je to. Moj

ocē in njegovi bratje, da je že

lepa zbirka starih Thorsteinov.

In tudi jaz bom jezdil za nji-

mi."

Ta preobrat v pogovoru je

knezu dosti bolj všeč. S palico

potrka na svoje rumene škor-

nje, — naučiti se je

da znamo prav gledati.

Ta raztrgana debla, ne-

vse, ukrivljene veje. Vsa-

je bitje zase. Najlepše

večerno solnce in

najgloblje skravnost.

Kajti drevo ostane zme-

zorno, drobni, ozki listi

na skozji sebe vsak žarek

je moralno iznenada

knezev misli na Brau-

dom je že dozidan, Har-

v glavnem, visokost.

je postal, dosti preve-

ganjska napaka. Kdaj bo

se veselo nasmeje: Ni-

nikoli, dokler bom jaz

zmerom bo treba kaj

ko sem ga začel z-

imel nekaj denarja, in

kaj me je takrat prije-

celo slavnostno dvorano

skozji njo se vidi proti

najbolj grof iz razvalin!

človek ne zida samo

pa vendar ne mislite

nemogoče, da bi bili sami

pa ne? Vse svoje ka-

sem dokončal. Neka-

ske skale, pozneje pa

pa samo še na koncu ogl-

vuzumem vas ..."

Oglasite se pri nas ter si oglejte našo razstavo potreščin

za kuhinjo in kopalinico.

SKEBE & ULLE Plumbing and Heating Co.

VOGAL 156 ST. in WATERLOO RD.

ODPRTO SEDAJ ZA POSLOVANJE

30 gal. avtomatični vodni grelec, specialno \$85.00

Tudi druge mere imamo v zalogi. Mi vam inštaliramo plinske conversion burnerje, boilerje na paro in vrčo vodo ter iste tudi popravljamo.

Mi vam premenimo vodne cevi ter čistimo odvodne kanale z najbolj moderno metodo. Vse naše delo je narejeno po licenčiranih mehanikih.

Oglasite se pri nas ter si oglejte našo razstavo potreščin za kuhinjo in kopalinico.

MIKE SKEBE

Tel. doma: KE 4614

AL ULLE

Tel. doma: IV 1788

OPOMIN! POSEBNE RДЕCE TOČKE ZA MAJ!

Ako pregledujete rdeče točke meseca in preudarjate, koliko mesa in presnega masla boste mogli kupiti ... ne pozabite na one posebne rdeče točke, ki jih morete dobiti od svojega mesarja s tem, da hranite in izročite porabljeno kuhiško mast!

Cudežno je, kako naglo morete napolnit posodo z mastjo in dobiti posebne znamke, ako ne hranite same velike količine masti, temveč tudi odrezke in male kapljice. Postrgajte vse ponove. Posnemite juhe, omake, polivke. Shranite ostanke jedi in odrezke mesa; enkrat na teden jih razstopite in jo zlite v posodo za mast.

Vaša dežela potrebuje te maščobe, da pomagajo izdelovati potreščine za bojišče in za domač fronto. Pojdite na delo danes za to važno vojno delo!

še zmerom stanujete v razvalini?"

"Podreti sem jo dal, ker druže ni bilo mogoče. V svoji deželi stanujem. To stanovanje mi je čisto dovolj. Pozneje bom svojo delavnico zvezal s pomočjo hodnika s hišo. — S tem bo dobilo dvorišče lep zaključek, in toplo zidovje bom uporabil za vzgajanje cvetnic. Hodnik bom kuril in ga uporabljal za zimske vrt."

"Zelo dobra misel," ga pohvali knez, ki ga vse to očitno zelo zanima. "In kako bo poslopje urejeno?"

"Spodaj bodo spalnice, zgoraj stanovanjske sobe. Čisto zgoraj nad slavnostno dvorano kuhišnja. Tako zdajo ljudje zdaj, ker nočejo, da bi jih kuhišnje vonjave nadlegovale. Dvigalo za jedila, centralna kurjava in tako dalje."

"Harro, mi se bomo moralis s svojim starim zabojem skriti."

"Meni je za starim zabojem zmerom hudo; vse slavnostne dvorane, dvigala in sprejemnice bi dal, če bi ga še imel."

"Sprejemnica! Tudi to! Harro, ali mislite sprejemati vladarje?"

Knez je postal iznenada odlične volje.

"Zakaj ne? Če bo vladarje pot zanesla do mojega doma ... Zdi se mi, da pusti najgloblji vtisk vselej to, kar najprej vidimo. Sicer pa je to še pesem bodočnosti."

(Dalje prihodnjič)

End of World's Greatest Conflict

When Col. Gen. Gustaf Jodi, German chief of staff, with back to camera, center, signed the document under which all remaining forces of the German armies were bound to lay down their arms in unconditional surrender, he ended the most brilliant and devastating war in the history of the country.

SKEBE & ULLE

Plumbing and Heating Co.

VOGAL 156 ST. in WATERLOO RD.

ODPRTO SEDAJ ZA POSLOVANJE

30 gal. avtomatični vodni grelec, specialno \$85.00

Tudi druge mere imamo v zalogi. Mi vam inštaliramo plinske conversion burnerje, boilerje na paro in vrčo vodo ter iste tudi popravljamo.

Mi vam premenimo vodne cevi ter čistimo odvodne kanale z najbolj moderno metodo. Vse naše delo je narejeno po licenčiranih mehanikih.

Oglasite se pri nas ter si oglejte našo razstavo potreščin za kuhinjo in kopalinico.

MIKE SKEBE

Tel. doma: KE 4614

AL ULLE

Tel. doma: IV 1788

(Continued from page 1)

1921

1945

Naznanilo in Zahvala

V briški žalosti in globoko potrtega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je žrtvoval svoje mlado življenje za domovino naš preljubljeni in nikdar pozabljeni sin, brat in nečak

Sgt. Frank S. Drobnik

ki je nekje v Nemčiji dne 26. marca 1945 v boju za svobodo izgubil svoje mlado življenje v najlepših mla- deničnih letih, star 23 let.

V vojaški službi Strica Sama se je nahajal od 6. decembra 1943, preko morja je bil pa sedem mese- cev. Boril se je s sedmo armado.

Rojen je bil v Clevelandu, Ohio, 29. septembra, 1921.

V spomin pokojnemu je bila opravljena sveta maša v cerkvi sv. Vida dne 19. aprila 1945.

Prisrčno se želimo zahvaliti Rt. Rev. Msgr. B. J. Ponikvarju za opravljeno slovesno sveto mašo in ganljive cerkvene obrede. Enako tudi prisrčna za- hvala Rev. Francis Baragi in Rev. Andrew Andre- yu za asistenco pri sveti maši.

Globoko hvaležni se želimo prisrčno zahvaliti vsem, ki ste v blag spomin našega nesrečnega po- kjnega sina, brata in nečaka darovali za svete maše, ki se bodo brale za mirni pokoj njegove blage duše, in sicer: Družina Frank Drobnik, Hecker Ave., družina Anton Debelak, Mr. in Mrs. Louis Pecenko, Mr. Frank Centa, družina Joseph Centa, Thames Ave., družina John Kaučič, Myron Ave., Mr. in Mrs. John Pengal, Myron Ave., družina John Bergles, E. 71 St., družina Frank Urrankar, E. 73 St., Mr. in Mrs. Anton Frank, E. 73 St., Mr. Anton Turkovic in hči, E. 73 St., Mr. in Mrs. John Krebelj in hči, E. 73 St., družina John Stos, E. 73 St., družina Anton Zadnik, E. 77 St., družina Karl Poljanec, Mr. Steve Pirnat, družina Leo Novak, Mr. in Mrs. Louis Prijatelj, družina John Ivanšek, družina Matt Skrbec, družina Jack Tomazin, Mrs. Pauline Stampfel, družina Joseph Lunder, Myron Ave., družina Steve Gabor, Doylestown, Ohio, Mrs. Mary Dolenc, E. 66 St., Mrs. Marion Knaus, Mrs. Frances Skulj, E. 64 St., družina Margaret Skoda, E. 71 St., družina John Rutar, Norwood Rd., Mrs. Josephine Urbancič, Mr. in Mrs. John Arko, družina Victor Drobnic, E. 76 St., družina Edward Zupančič, Mrs. Margaret Marolt, Grove- wood Ave., družina Joseph Levstek, E. 76 St., Mrs. Mary Langevin, družina Anton Lazar, E. 69 St. Mr. in Mrs. Charles Levec, Mr. in Mrs. Frank Pet- kovsek, družina Adolph Kotnik, Maccabees Red Jacket Team, Mr. Steve Peterlin, E. 66 St., družina Joseph Mlakar, E. 76 St. Mr. in Mrs. Matt De- bevec, Mr. in Mrs. Louis Oblak Furniture Co., Mr. in Mrs. Mike Piks, družina Frank Virant, Norwood Rd., Mr. in Mrs. Louis Ivanc, Mrs. Anna Arko, Mr.

in Mrs. Anton Korošec, Addison Rd., Mr. in Mrs. John Vargo and

F. S. FINZGARJEVI

ZBRANI SPISI

I, Sama

(Nadaljevanje)

— Kdo je neki pisal? — Pa ne tista punca, ki jo je dobil v hišo? — Hudir je tudi to potegnil vmes!

Na cesti je zaropotal kolešlj.

Jok je naglo spravil pismo in zlezel izza grma. Poznal je voz po glasu.

Ko je Smrekar zagledal Joka, je takoj ustavil.

“Kako je?”

“Je že naša! Mehka kakor medna hruška! Kar pojdiva. Za jutri sem te napovedal, Štefan, ali opravita še danes.”

Smrekar je vesel udaril po konju, ki je bzežal, da je zanašalo zadnji konec voza.

“Toda povem ti, Štefan, da se bo ženska dobro krčila.”

“Koliko, sodiš, bo vzkočila?”

“Pet bank po tisoč!”

Štefan je nehote potegnil za vajeti, da je konj obstal v dihu.

“Pet! Ne dam toliko!”

“Pa pusti! Meni vseeno. Ali tega vražjega pisma ne bom več prenašal s seboj. Kakor bi mi živ ogenj sedel v malhi. Še danes ga ji dam.”

Smrekar je utihnil in se ugriznil v jezik. Namesto Joka je tepel konja.

“Morda jo pritisneva kaj malega,” je Jok povzel besedo. “Ali samo kaj malega. — Sicer pa že še zasluži; saj ni treba, da bi se ti zavalil dobiček kar z vomom.”

Ker Štefan še ni nič odgovoril, je molčal tudi Jok, dokler nista obstala pred Strniško.

Mešetar je zlezel s koleslj, Smrekar je sedel na njem in malomarno kadil smotko.

“Mati, ko bi danes naredili. Vidite, Smrekarja sem srečal! Da ne bo še ene poti!”

“Bomo videli,” je rekla Strniška in začela pospravljal stroke v košaro.

Štefan je privezal konja za okrije okna in šel v hišo.

“Strniška, danes sem dobre volje, pogodova se,” je začel Smrekar prijazno.

“Pet tisoč pridala, potem naj bo v božjem imenu!”

“Pet tisoč,” se je zasmehjal po sili Smrekar. “No, no, saj tudi šale razumemo.”

“Nič, ne boš me ne! Kakor pribito! Pet, če ne, kar sedi na voz in poženi!”

Strniška je udarila ob mizo, da se ji je izmagnil iz levice vogal predpasnika ter se je stročil po tleh.

“Berače in bajtarje le pestini, mene ne boš. Če segnije ves les na mestu, ne bom lačna do smrti. Ne bom! Da veš!”

Strniška je pobiral stročje v predpasnik in ga huda odnesla iz hiše.

“Jok, pod sedežem na kolesju je vino in cvrte. Prinesi!”

Ko se je Strniška vrnila, so že stale steklenice na mizi in rumejo cvrte je gledalo iz belega papirja.

“Prigriznimo, Strniška! In v miru se pogovorimo! Na dobro zdravje!”

Smrekar je natočil v čaše sladke in močne starine.

“Da bi me napojil, kajne?”

A vendar je Strniška prijela za kozarec in krepko potegnila.

kar in pobožal s smolnatimi rokami sina po obeh lichen.

Viktorju niso ugajale raskave in klejaste dlanje očetove. Zato je z obema rokama prijet očeta z pestmi, da bi se rešil. Oče ga je pa dvignil kvišku prav pod strop ter ga podržal v višavi.

“Otrok, zapomni! Več oče ne more prinesti sinu, kakor če mu

prinese takele trudne in delovne roke. Zapomni si!”

Viktor je iztegnil roke po očetovih brkih, jih krepko prijet in skakal za njim iz obednice.

“Gospodična, tak prizor gane, tako gane, da bi bil sedaj najrajsi v samoti kje in bi sanjaril.”

(Dalje prihodnjic)

“Gospodična,” je spregovoril po kratkem molku Brest, ki je

KUPUJTE VOJNE BONDE

Sestrani francoski politični ujetniki čakajo na smrt v nacističnem taboru blizu kraja Sandbostel, Nemčija. Uradni britanski posnetek.

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

THE MAY CO.'S BASEMENT

CISTKA

Dražnih pomladanskih

Suknj

in

Toppers

13.88

Sleherna suknja in topner je bil narejen za prodajo po višji ceni! Blago fine kakovosti—mnogo je čisto volnenih. Več lepih stilov na izberi—Chesterfields in ohlapni deški stili. V izberi zahtevanih barv, mere 12 do 18 za dekleta in ženske.

Za delavce

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE
ŽENSKE ZA
HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOPJA V DOWNTOWN

ZA VES DAN ALI DELNI ČAS
Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zl.
Stalno delo—Zahetva se izkaz državljanstva—Zglaste se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

MOŠKI

TOVARNIŠKI DELAVCI

Visoka plača in overtime

Stalno in redno delo

Pipe Machinery Co.

930 EAST 70th ST.
HE. 0904

Mali oglasi

Izvršujem vsa stavbna dela, ki so potrebna pri hišah. Predelujem hiše in trgovine. Brezplačen proračun JOHN ROTAR Building Contractor 1494 E. 222nd St. KE. 4323 Euclid, Ohio

STENSKI PAPIR
preostale role, dovolj za eno sobo, po **10c** rola
Barve, varniši in enamel
8903 Wade Park Ave.
SW 2556

SOUND SYSTEM
INDOOR OR OUTDOOR
Poseben popust za društva
B. J. Radio Service
1363 E. 45 St. — HEnd. 3028

POP KONCERTI
sredo in soboto zv. 8.30 uri od 2. junija do 28. julija Cleveland Summer orkester

Rudolph Ringwall, dirigent
2. junija—HOLLACE SHAW
preje "Vivien" na programu Hour of Charm
6. junija—DONALD DICKSON, bariton
9. junija—BERYL RUBINSTEIN, pianist

PUBLIC HALL
VSTOPNICE NAPRODAJ V TAYLOR'S ARCADE Balkon 35c, 60c, 95c
Pri mizah \$1.40, \$1.55, vklju. dav.

POPOLNA ZALOGA pies, kekovi, kruha in kuchen
Specialna naročila za "BIRTHDAY" KEKE

Binder's Bakery
7309 WADE PARK AVE.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRavnosti"

Bonds Over America*

ASTOR COLUMN

Atop of Coxcomb Hill the Astor Monument reaches skyward, close to the site of the first permanent settlement in Oregon. Captain Robert Gray on a trading mission and his crew were the first white men to visit Astoria, at the mouth of the Columbia River. They came in 1792 and in 1805 Lewis and Clark passed the spot, setting up winter quarters seven miles southwest. The city's location and name were picked by members of a fur trading expedition sent out by the famous John Jacob Astor Company. War Bonds pay for munitions, planes and warships that guard this area so that future generations may enjoy opportunities still untouched there.

U.S. Treasury Department

Beautify your home with Blonder's GOLD SEAL

Wallpaper & Paints

BLOT-X Removes Grease Spots from Wallpaper 35¢

CRETE-COLOR PENETRATING ENAMEL For Concrete Floors Colors - Penetrates Protects \$5.95

STENSKI PAPIR Ekskluzivna izbera stenske papirja se najde v Gold Seal zalog. po vseh cenah.

Pojdite k vašemu prodajcu dekoratorju za Gold Seal.

Najboljše vrste za dekoracijo domov v Clevelandu

H. BLONDER CO. 3950 PROSPECT 10613 SUPERIOR 2695 EAST 5TH 2538 LORAIN AVE.

KUPUJTE VOJNE BONDE

DR. P. B. VIRANT — Optometrist

PREGLED OCI — PREDPIS OCI
Uradne ure: 9:30 do 12:00; 1:30 do 5:00
Zvečer: 6:30 do 8:30
v sredo in soboto 9:30 do 12:30

15621 Waterloo Rd.
v poslopu North American Banke

Za sestanek poklicite IVanhoe 6436

THE MAY COMPANY'S BASEMENT